

AUGUSTIN ZUBIKARAI

Zenon Uriguen pasiotarra

Ezagutze osoa.

Nork ez dau ezagutzen Euskal Errian Augustin Zubikarai jauna?

Bai euskal kultura daukagunak ao batez erantzungo dogu, Ondarroako gizon ospetsua, euskal idazlari errikoi eta ugaria, euskal aldizkari geienetan agertu dana.

Baña gauza bat da ezagutu, eta beste bat pertsonaien barri izatea.

Augustinen ainbeste barne bizialdi oso baliotsuak geratzen dira, ezagutu, eta jakin barik.

Nork ezagutzen dau Augustinen familia on eta zuzena, kristau bizitza zintzoa, barne-balioak, buru argi ta zuurra, aurtzaroko ikasteak, gaztaroko leen idazkiak, amai bako idazlanak, gerrateko zorigatxak eta gudu ostean, atzerrian egindako ibillera latzak.

Gure asmo bizia izango da, gai onetan, Augustinen ezagutze osoa eskaintzea.

Ondarroa, familia ta aurtzaroa.

Augustin jauna Ondarroa, arrantzale-errian jaioa dogu 1914an azaroaren 3an. Eta il, 2004an uztaillak 12an.

Galdakaon bere gurasoak, Salvador eta Ana Bedailauneta izan ziran, bederatzi neba-arreba izanik.

Aita arotza zan.

Aurtzaroon, Gurutzeko Alabak lekaimen eskolan gogoz egin ebazan leen ikaskuntzak.

Ondarroan, Luistarren bazkuneko zuzendari jarri eben, fedearen alde lan ona egiñik, eta amar urtegaz, Saturrarango Seminarioan ikasten diardu, egunero liburu eta itxasoa begi aurrean zituala.

Ikasi naia ta itxaso urdiña barne muiñetan josirik daukoz.

Geroago gaixotuta ikusten dogu, eta etxe barruan egiten ditu idazlan batzuk.

Urtebete barru abade izateko asmo eta gogoia alde batera utzirik, filosofia jakintzari uko egiten dautso.

Euskal idazle gaztea.

Augustinek, berezko eta jatorrizko sena dau bere buruaren muiñetan amai bako idazkiak idazteko, iturburutik sortzen dan ur garden-ugaria lez.

Gaztaroan egindako idazkiak argitaratzen dauz, Jaungoiko-Zale eta Ekin aldizkarietan.

Orretarako, Zornotzara etorri da bertan bizitzeko.

Baña gaixobera da, eta Ondarroatik bialduko ditu idazkiak, euskeraz ta erderaz.

1933an, emeretzi urtekin, Euskadi aldizkarian asiko da argitaratzen, antzerkiak esaterako: “Aberriagaz bizi”.

Bere buruaren argitasuna eta idazteko gaitasuna agirian jartzen ditu, eta onartuak dira aldizkarietan eta irakurleen artean.

1937

Frankotarrak Bilbora urreratzean, Augustinek, anka egingo dau Iparraldera.

Augustin ez da geldi egoteko mutilla, eta gerraren zoritxarrak ta erbesteko barkartadea ezin kendu ta uxatu bere burutik: “Euskalduna astekarian, ekin eta ekin, argitaratuko ditu idazkiak”.

Geroago, 1937ko urtean nazionalak ekaiñaren 19an Bilbo menperatu ostean, uri onetara etorriko da.

Sasoi onetan Augustin, 23 urteko mutil gaztea da, eta emen asiko dira gudu ostean zorrigaiztoko ezbeurrak.

Ezin esan alakoak dira, bere biotz barruko urradura lazgarriak.

Aralar batailloan bearturik jasango ditu irañak eta basatien berba zantar ta meatxuak, bera eta euskaldunen aurka.

Batalloi onetan, amaika ibillera egin bearko ditu, erri batetik bestera, Santander ta Asturias aldera, eta geroago, Frantzia ta Españako erri batzuetara.

Azkenik, errugabea, Figuerasen giltzapean sartu dabe eta Gibraltar aldera eroan.

1941ean etxeratu zan.

Zubikarai gazteak, bere biotzaren miñ bizia modu onetan azaltzen dau: “Gu Euskaldun gaixoak, etxe gabeko euskaldunak, salduta gabiltza:

“Lur gorri-burdin lur, au ez da-nire ama lur”.

Familia eta ogibidea.

Joanak joan eta bizitza barri bat asi, Ondarroan ogibidea aurkitu eta familia barria sortu.

Zorionez, Mutrikun eskeintzen dautse lanbidea, eta zoragarrizko ogibidea 40 urtetan.

1942ko urtean ezkondu zan Maria Jesús Erkiagarekin, sei seme alaba izanik.

Jose Agustin, Joan Anton, Alejandro, Beatriz, Maria Jesus eta Javier.

Idazlari oparoa.

Santi Onaindia eta Augustin adiskide-miñak, Euskal Errian idazle fiñak, eta lagun leialak, alkarri laguntzeko egiñak.

Ona emen Augustinek egiñiko idazlanak:

Liburuak 50 inguru, edestia, biografia, autobiografia, erri jakintzak, eleberrriak, kontakizunak, eta antzerkiak.

Lete jaunak diño “Gixi dira Euskal Errian, berak eskaiñi duen aña eskaini duenik”.

Aipatzekoak dira Augustinek sorturiko aldizkariak:

-Ondarroa 1982ko elebiduna, Ondarroako kultur etxeak, Arranondo, 1990 eta kultur alkarteak, Arrantzale Erriko aldizkari, Arrantzaleak eta Itxasoa etb.

-Euskerazaintzan zuzendari izan zan, jakituria eta oiturak agertzen dira.

Aldizkari askotan idazle ta partaide izan zan:

Agur, Antzerti, Arantzazu, Arranondo, Boga-boga, Argia, Eguna, Ekin, Euskalduna, Euskadi, Goiz argi, Gudari, Principe de Viana, Jaungoiko Zale, Karmel, Zer, Zeruko Argia, Sasaki-Naski.

Gaiak, eleberrri eta kontakizunak, erri jakintza, erri oiturak eta bizitza, itxaso ta arrantxa.

Sariak eta omenaldiak

Augustin idazlearen osperrik aundiena, Antzerkia izan da, 50 antzerki argitaratuak.

Lan orretan sari ugari eskuratu ditu, ainbat lekutan eratutako saioetan.

Ekintza onek, aren bizitza osoa artzen dau.

Lenengo Antzerkia 21 urte zituela idatzi eban, eta Euskadi egunkarian argitaratu.

Augustin, Euskal Erriko antzerkigille aundienatarikoa dogu.

-Augustinek, “Andres Eliseo Mañariku”aren saria, Jose Bergara Diputatu Nagusia eta Tomas Uribebarria Kultura diputatuaren eskutik artu eban, bere etxean gaxorik zegoala.

-1961ean Euskaldun urgazle izendatua izan zan, eta geroago, oorezko euskaltzain, ta Euskerazaintza Akademian lendakari orde izan zan.

-1986ko apirillaren 18an, Bizkaiko Foru Aldundiak, omenaldia eskeini eutson, Jose Maria Makua diputatu nagusiaren eskutik.

-1992an eta Euskerazaintza alkartearen antolakuntza bidez, ondo merezitako omenaldi gozo eta unkiagarria egin eutsoen Ondarroan, eta ainbat kultur ekintza antolatu ziren, Augustin seme ospetsuaren alde.

Ondarroako erriak, aren izena duen plaza nagusian, gerritik gorako irudia ezarri eban bere omenez.

-Augustinek, buru argi ta berezia, eta biotz sentibera dau poesia gozo ta mamintsuak egiteko. Bere ainbat olerki, sarituak izan ziran.

Bai, ondo mereziak ditu Augustinek inun diran sariak, eta omenaldiak artzeko bere bizi osoa euskeraren alde jo ta ke ekin ebalako.

**Euskal idazle artean Augustin,
“idazlari erraldoia da”**

